

۳۶. ردیف‌های متفرقه

کد موضوعی: ۲۳۰

شماره مسلسل: ۱۰۱۳۹

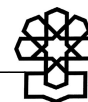
بهمن‌ماه ۱۳۸۸

دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
۱. تعاریف و مفاهیم	۱
۲. کارکردهای ردیف‌های اعتباری	۲
۳. بررسی ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹	۴
۴. اشکالات قانونی برخی از هزینه‌های متفرقه	۲۱
منابع و مأخذ	۲۳

لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور ۳۶. ردیف‌های متفرقه

چکیده

- در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹، تعداد ردیف‌های متفرقه به ۱۶۹ ردیف افزایش یافته است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۸، (۱۴۸ ردیف)، حدود ۱۴ درصد افزایش یافته است.
- سهم اعتبارات هزینه‌های متفرقه در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال ۱۳۸۸ با حدود ۳۴ درصد رشد به رقم ۳۱۵ هزار میلیارد ریال بالغ شده است.
- سهم اعتبارات هزینه‌های متفرقه از مصارف عمومی دولت در سال ۱۳۸۹ حدود ۲۶ درصد است که نسبت به سال ۱۳۸۸ تغییر پیدا نکرده است.
- مجوز قانونی تعداد ۵۴ ردیف از هزینه‌های متفرقه با اعتباری بالغ بر ۲۸ هزار میلیارد ریال نیاز به بررسی دارد.
- تعداد ۱۱۳ ردیف از هزینه‌های متفرقه با اعتباری بالغ بر ۲۶۲ هزار میلیارد ریال قابلیت برنامه‌ای شدن و یا ذیل دستگاه اجرایی مشخصی قرار گرفتن را دارند.

۱. تعاریف و مفاهیم

یکی از پرسابقه‌ترین و معتبرترین طبقه‌بندی‌های بودجه‌ای، طبقه‌بندی بر مبنای جایگاه و مسئولیت محاسباتی دستگاه اجرایی است. این طبقه‌بندی روابط دستگاه‌های اجرایی را با خزانه‌داری‌ها تنظیم می‌کند و به اطلاعات اداری - مالی و نیز ماهیت هزینه‌ها و مسئولیت‌های سازمان‌های اجرایی در چارچوب یک طبقه‌بندی سازمانی و برنامه‌ای و فصول هزینه شکل می‌دهد. از طرف دیگر، در مراحل مختلف تهیه و تنظیم، تصویب و اجرای بودجه، محور اصلی مذاکرات و تصمیم‌گیری‌ها، دستگاه‌های اجرایی است. دستگاه اجرایی، واحد سازمانی مشخصی است که به عاملیت از سوی یکی از قوای سه‌گانه بخشی از وظایف و برنامه‌های دولت را عهده‌دار است که شکل‌های حقوقی متفاوتی دارند.

وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی چهار شکل

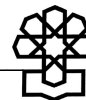
حقوقی دستگاه‌های اجرایی هستند که در مواد (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری طبقه‌بندی شده‌اند. مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در این طبقه‌بندی قرار نمی‌گیرند، ولی بانک‌ها به‌عنوان شرکت دولتی محسوب می‌شوند. از سوی دیگر، بند «۱۱» ماده (۱) قانون برنامه و بودجه، طیف گسترده‌تری از دستگاه‌های اجرایی را ارائه می‌دهد که علاوه بر گروه‌های اصلی مذکور در قانون محاسبات عمومی، مؤسسه‌های وابسته به شهرداری‌ها، استانداری‌ها، نیروهای مسلح، مؤسسات عمومی عام‌المنفعه و مؤسسات اعتباری تخصصی را نیز در برمی‌گیرد. در گامی فراتر، مفاد ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۷/۱۳ کلیه دستگاه‌هایی را که در جدول‌های قانون بودجه دارای پیش‌بینی اعتباری بوده و ماهیت آنها با تعاریف قانون محاسبات عمومی مطابقت نداشته باشد، نهاد عمومی غیردولتی می‌شناسد.^۱ از این رو، دستگاه‌هایی مانند مجمع تشخیص مصلحت نظام یا دادگاه ویژه روحانیت، خود مشمول حکم اخیر و نهاد عمومی غیردولتی شناخته می‌شوند.

در بودجه‌های سالیانه اعتبارات هزینه‌ای دولت بر حسب دستگاه‌های اجرایی و دستگاه‌های وابسته به آنها پیش‌بینی و تصویب می‌شود. بدین ترتیب از تلفیق دستگاه و اعتبار مفهومی به نام «ردیف - دستگاه» خلق می‌شود. «ردیف - دستگاه» اعتباراتی است که برای امور مشخصی (برنامه‌ها) و تحت قالب‌های معینی (فصول هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) به دستگاه مشخصی پرداخت می‌شود. اگر دستگاه اجرایی مشخص نباشد و اعتبار تحت طبقه‌بندی فصل - برنامه قرار نگیرد، این اعتبارات در قالب ردیف‌های متفرقه پیش‌بینی و تصویب می‌شود. علاوه بر آن، اعتباراتی برای سود، کارمزد و تعهدات دولت پیش‌بینی می‌شود که این اعتبارات در قالب بخش‌های ششم و هفتم اعتبارات آرایش می‌یابد. در ادبیات بودجه‌ای به اعتبارات آرایش یافته در قالب «ردیف - دستگاه»، «ردیف متفرقه» و ردیف‌های بخش‌های ششم و هفتم، «ردیف‌های اعتباری» می‌گویند.

۲. کارکردهای ردیف‌های اعتباری

دولت به منظور اجرای وظایف و مأموریت‌هایش و دستیابی به اهداف تعیین شده، از روش‌های مختلف منابع مورد نیازش را تجهیز و از طریق ردیف‌های اعتباری تخصیص می‌دهد. از این رو مهمترین کارکرد ردیف‌های اعتباری را می‌توان «تخصیص منابع دولت به امور مشخص برای

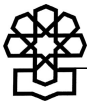
۱. شایان ذکر است اعتبار حکم این ماده دوساله تعیین شده بود که با توجه به ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، این نهادها به‌عنوان دستگاه اجرایی شناخته می‌شوند.

دستیابی به اهداف معین با مسئولیت‌های مالی و محاسباتی مشخص» تعریف کرد. اعتبارات بودجه عمومی دولت میان وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و بعضی از شرکت‌های دولتی^۱ تقسیم می‌شود. در بودجه عمومی دولت اعتبارات به صورت وزارتخانه‌ای تصویب می‌شود و برای هر وزارتخانه اعتبار خاص منظور می‌شود. مسئولیت این اعتبار به عهده بالاترین مقام دستگاه که وزیر یا کسانی که طبق قانون وزیر می‌تواند به آنها تفویض اختیار کند، است.

اعتبارات مؤسسات دولتی به صورت مستقل در بودجه کل کشور درج می‌شود (مانند دانشگاه‌ها، سازمان تربیت بدنی و ...) و مسئولیت مالی و محاسباتی این اعتبارات به عهده بالاترین مقام دستگاه یا رئیس مؤسسه دولتی مربوطه است. یعنی حساب‌های این مؤسسات مجزاست و هیچ تلفیقی میان حساب‌های این مؤسسات و وزارتخانه مربوطه آنها صورت نمی‌گیرد و هر کدام از آنها ذی‌حسابی خاص خودشان را دارند و به طور مستقل عمل می‌کنند. در موارد غیر از این، وضعیت مالی و محاسباتی ردیف‌های اعتباری متفاوت است. به عنوان مثال ردیف اعتباری نهاد ریاست جمهوری - سازمان امور جوانان، نشان‌دهنده این است که مسئولیت مالی و محاسباتی سازمان امور جوانان، با ریاست جمهوری است، یعنی ذی‌حسابی آن با دستگاه مربوطه است و خودش به عنوان یک مؤسسه مستقل پاسخگو نیست. در ردیف‌های فرعی نیز همین گونه است. ردیف‌های فرعی در واقع اعتبار متمرکز در اختیار دستگاه حقوقی مستقلی (وزارتخانه، مؤسسه دولتی) است که برای مصرف یا مصارف خاصی میان دستگاه‌های زیرمجموعه ممکن است تقسیم شود. به عنوان مثال؛ اعتبار ردیف وزارت بهداشت و درمان - اجرای برنامه‌های سلامت، مستقلاً متعلق به یک مؤسسه نیست و میان مؤسسات دیگر تقسیم می‌شود. نگهداری و ذی‌حسابی این نوع ردیف‌ها (ردیف‌های فرعی دستگاهی) به عهده دستگاه اصلی است. به بیان کلی‌تر، اگر ردیف اعتباری متعلق به یک شخصیت حقوقی مطابق با تعاریف قانون تجارت و مواد (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری باشد، مسئولیت مالی و محاسباتی این ردیف به صورت مستقل در اختیار یک ذی‌حسابی مستقل است. از این رو ذی‌حساب ردیف‌های فرعی زیر دستگاه اصلی یکی است، اما اسناد و حسابرسی آنها جداگانه است و باید در فایل‌های جداگانه نگهداری شود.

۱. شرکت‌های دولتی به دو طریق از اعتبارات عمومی دولت استفاده می‌کنند: یکی، اعتبار برای کمک‌زیان از محل اعتبارات هزینه‌ای (جاری) و دیگری، اعتبار برای سرمایه‌گذاری از محل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای.

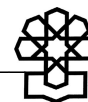
۳. بررسی ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹^۱

در لوایح بودجه سالیانه علاوه بر اعتباراتی که بر حسب امور، فصول و برنامه‌ها در قوانین بودجه طبقه‌بندی می‌شوند، بخشی از اعتبارات بودجه عمومی دولت در قالب ردیف‌های متفرقه آرایش می‌یابد. اعتبارات متفرقه، اعتباراتی هستند که دولت به انجام آنها آگاهی دارد، اما به دلیل نامشخص بودن دستگاه‌های اجرایی هزینه‌کننده در قالب امور، فصول و برنامه آرایش نمی‌یابد. اعتبارات متفرقه در طول سال اجرای بودجه از طریق تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران یا آیین‌نامه‌های مربوطه میان دستگاه‌های اجرایی هزینه‌کننده تقسیم می‌شود. موافقتنامه‌های ردیف‌های متفرقه یا به صورت کلی با دستگاه اجرایی اصلی یا به صورت تفصیلی با دستگاه‌های اجرایی اصلی و فرعی مبادله می‌شود.

دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹، با توجه به گستردگی حجم فعالیت‌های دولت و ضرورت بازنگری در طبقه‌بندی عملیاتی موجود، از طریق تغییر طبقه‌بندی امور، فصول و برنامه‌ها هم از نظر ماهیتی و هم از لحاظ کدگذاری (شماره طبقه‌بندی)، قالب‌های اطلاعاتی بودجه را تغییر داده است. به رغم چنین تغییرات گسترده در فصول و برنامه‌های هزینه‌ای و آزادی عمل دولت در انجام این تغییرات، تعداد ردیف‌های متفرقه (ردیف‌های ۵۰۰۰۰۰) در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ نسبت به قانون سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است (از ۱۴۸ ردیف به ۱۶۹ ردیف) و ۲۱ ردیف متفرقه جدید اضافه شده است.

با افزایش تعداد هزینه‌های متفرقه در لایحه سال ۱۳۸۹ نسبت به قانون سال ۱۳۸۸ (۱۴ درصد افزایش) اعتبارات هزینه‌های متفرقه نیز به میزان ۳۴/۱ درصد افزایش یافته است. به رغم این میزان افزایش سهم اعتبارات هزینه‌های متفرقه به مصارف عمومی دولت در لایحه سال ۱۳۸۹ نسبت به قانون سال ۱۳۸۸ تغییری نکرده است و همچنان ۲۶/۳ درصد است (جدول ۱).

۱. در این بررسی فقط ردیف‌های متفرقه با شماره طبقه‌بندی ۵۰۰۰۰۰ مندرج در جدول شماره (۹) لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ مد نظر قرار گرفته است.

جدول ۱. سهم اعتبارات هزینه‌های متفرقه از مصارف عمومی دولت

(ارقام به میلیارد ریال)

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۸۹		قانون سال ۱۳۸۸*		عنوان
	سهم (درصد)	مبلغ	سهم (درصد)	مبلغ	
۳۴/۳	—	۱۱۹۸۲۷۰	—	۸۹۲۱۳۳	مصارف عمومی دولت
۳۴/۱	۲۶/۳	۳۱۴۷۸۶	۲۶/۳	۲۳۴۵۸۵	هزینه‌های متفرقه

* آثار مالی اصلاحیه قانون بودجه سال ۱۳۸۸ لحاظ شده است.

علاوه بر مقایسه سهم و درصد رشد اعتبارات هزینه‌های متفرقه، این نوع اعتبارات از دو منظر دیگر قابل بررسی هستند. اول، بررسی هزینه‌های متفرقه از منظر مجوز قانونی انجام هزینه و دوم، بررسی این اعتبارات از لحاظ امکان برنامه‌ای شدن آنها.

الف) بررسی ردیف‌های متفرقه از منظر مجوز قانونی

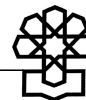
به موجب اصل پنجاه و سوم قانون اساسی «... همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد»، لذا اعتبارات هزینه‌های متفرقه به مانند سایر اعتبارات باید مجوز قانونی معین و مشخصی داشته باشند، در غیر این صورت، مصرف این اعتبارات خلاف اصل پنجاه و سوم قانون اساسی خواهد بود. بررسی اعتبارات هزینه‌های متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد که مجوز قانونی انجام برخی از آنها نامعین است. برای مثال مجوز هزینه اعتبار ردیف ۵۰۳۶۳۵ (شرکت سهامی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران - موضوع فروش سهام) یا ردیف ۵۰۳۶۴۸ (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی - موضوع فروش سهام) معین نیست.

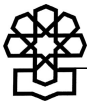
جدول ۲. مجوز قانونی ردیف‌های متفرقه ذیل در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	عنوان	اعتبار
۵۱۰۰۰۰	اعتبارات خاص و پیش‌بینی نشده	۳,۶۱۰
۳	نهاد ریاست‌جمهوری - هزینه‌های ضروری دستگاه‌های اجرایی	۵۱۰
۴	اعتبار طرح‌های مربوط به تعهدات سفرهای مقام معظم رهبری - کمک	۲,۳۰۰
۵	اعتبار طرح‌های مربوط به سفرهای رئیس‌جمهور - کمک	۸۰۰
۵۲۰۰۰۰	اعتبارات یارانه‌ها	۲,۵۰۰
۴	تفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده کالاها و خدمات - بند «ج» ماده (۲۹) قانون برنامه چهارم توسعه	۲,۵۰۰
۵۳۰۰۰۰	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه	۱۱,۴۸۳
۲	وزارت صنایع و معادن - اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری از معادن و فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی و بهره‌وری کارکنان	۷۱۰
۳	اعتبارات درآمد - هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی	۱,۰۰۴
۴	خرید ماشین‌های جایگزین از محل فروش ماشین‌آلات و تجهیزات دولتی	۱۰۰
۵	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - اعتبار موضوع مازاد درآمد استان‌ها - توزیع در مناطق سه‌ماهه	۵,۰۰۰
۸	وزارت بازرگانی - هزینه‌های تهیه و توزیع کالا برگ	۳۷
۹	انتشار کتب و نشریات و برگزاری همایش‌ها - موضوع ماده (۵۴) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۱۴
۱۰	بازخریدی و بازنشستگی در موعد کارکنان داوطلب (جمعی - خرجی) ۱	۶۰۰
۱۱	شرکت‌های سهامی آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان - اجرای طرح‌های علاج بخشی سفره‌های زیرزمینی	۱۰۰
۱۲	استرداد مالیات نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی	۴۰۰
۱۳	وزارت جهاد کشاورزی - سرمایه اولیه صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی	۲۴۰
۱۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - حقوق و عوارض گمرکی (جمعی - خرجی) شامل واردات هیئت امنای ارزی	۳۰۰
۱۹	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - بهبود مدیریت طیف امواج رادیویی	۳۰۰
۲۰	سازمان ثبت احوال کشور - هزینه صدور کارت ملی المثنی	۹۰
۲۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - انستیتو پاستور - هزینه تولید واکسن و سرم	۲۲۵
۲۵	وزارت راه و ترابری - سازمان هواپیمایی کشوری - هزینه‌های نگهداری و تعمیرات هواپیماهای آزمایش استاندارد پرواز و بالا بردن ضریب ایمنی پرواز	۱۷
۲۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - سازمان فضایی ایران - هزینه فعالیت‌های فضایی	۲۰
۳۳	شرکت پست جمهوری اسلامی ایران - هزینه‌های توسعه زیرساخت‌های مرتبط	۸۷۰
۴۰	مجلس شورای اسلامی - تأمین مسکن نمایندگان	۳۰۰
۵۳	اعتبار موضوع وجوه بازگشتی از تسهیلات اعطایی به محکومین نیازمند برای پرداخت مجدد آن به سایر محکومین نیازمند	۵۰
۵۴	اعتبار موضوع وجوه بازگشتی از تسهیلات اعطایی به زندانیان برای پرداخت مجدد آن به سایر زندانیان	۱۰۰

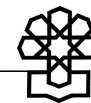
اعتبار	عنوان	ردیف
۵۰۰	اعتبارات موضوع واگذاری زمین و تأسیسات پادگان‌ها	۵۵
۲۰	سازمان شیلات ایران - اعتبارات موضوع جرائم و فروش صیدآلات و ادوات صیادی	۵۶
۴۰۰	سازمان شیلات ایران - ایفای تعهدات موضوع تبصره «۳» ماده واحده قانون سازمان	۵۷
۸۷	سازمان انتقال خون ایران و پایگاه‌های انتقال خون استانی	۵۸
۵,۵۷۵	اعتبارات نهادهای خاص	۵۴۰۰۰۰
۳۳۰	کمک به بازسازی افغانستان	۳
۶۳۹	کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی - موضوع جدول ۱۸	۴
۴,۵۰۰	افزایش سرمایه دولت در صندوق مهر رضا (ع)	۵
۷۶	شورای عالی استان‌ها - کمک	۶
۳۰	مطالبات آستان حضرت معصومه (س) از دستگاه‌های اجرایی	۸
۱۵,۵۴۲	اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)	۵۵۰۰۰۰
۷۰۰	کمک به رزمندگان معسر دارای بیش از یک‌سال حضور داوطلبانه در جبهه، جانبازان معسر بین ۵ تا ۲۴ درصد	۲
۳۹	افزایش سرمایه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک	۴
۱,۸۰۰	اعتبار مورد نیاز پدافند غیرعامل دستگاه‌های اجرایی - کمک	۸
۵۰۰	اعتبار مربوط به تأمین تجهیزات مورد نیاز برای ۶۰۰۰۰ تخت بیمارستان‌ها در کشور	۱۲
۲۰۰	سازمان انتقال خون ایران - تأمین کیسه خون و تجهیزات پزشکی و آزمایشگاه‌های مورد نیاز انتقال خون	۱۴
۳۰۰	شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها	۱۸
۲۰۰	بازسازی بقاع متبرکه	۲۰
۵۰۰	تأمین و احداث زیرساخت‌های آب و برق و گاز و مخابرات تا ورودی شهرک‌ها و نواحی صنعتی - یک‌سوم سهم دولت	۲۱
۲۰۰	تولید فیلم‌های فاخر	۲۵
۲۰۰	اعتبارات خاص آب‌بندان‌ها و کانال‌های آبیاری مربوط به آب‌بندان‌ها	۲۶
۴۰۰	کمک به احداث، تکمیل و تجهیز مساجد با اولویت روستاها	۲۷
۵,۰۰۰	مهار آب‌های مرزی	۲۸
۱,۰۰۰	تأمین آب آشامیدنی روستاها	۲۹
۳۰۰	آبرسانی لوله‌ای به مزارع از رودخانه‌ها و مرداب‌ها و قنوات	۳۰
۱۰	کمک به اجرای قانون پیگیری حقوق جانبازان شیمیایی مصوب ۱۳۸۷	۳۱
۵۰۰	حقوق مستمری جانبازان نظامی و غیرنظامی (۱۰ تا ۲۴ درصد) مشروط بر اینکه از هیچ محلی حقوق دریافت نکنند	۳۲
۳۰۰	اعتبار مربوط به خرید آمبولانس با اولویت مناطق محروم	۳۳
۲۳	استرداد مالیات‌های پرداختی شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۴۷
۱۰۰	ایجاد بسترهای تسهیل تجارت الکترونیکی کشور (پنج پروژه)	۴۸
۲۰	مقابله با پولشویی و تروریسم مالی	۴۹
۳,۲۵۰	طرح‌های توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (موضوع جدول ۱۶)	۵۰
۲۸,۷۱۱	جمع کل	

ب) بررسی ردیف‌های متفرقه از منظر قابلیت برنامه‌ای شدن

چنان‌که ذکر شد، از جمله دلایل اصلی که بخشی از اعتبارات مصارف عمومی دولت به‌صورت اعتبارات هزینه‌های متفرقه پیش‌بینی می‌شود، مشکل شناسایی دستگاه اجرایی هزینه‌کننده یا عدم امکان تفکیک اعتبار برحسب امور، فصل و برنامه است. اما بررسی ردیف‌های متفرقه لایحه سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد که به‌رغم تغییر طبقه‌بندی فصول و برنامه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ و با در نظر گرفتن این نکته که تعیین دستگاه اجرایی مسئول و هزینه‌کننده خود مشکلی مدیریتی است نه فنی، بسیاری از این ردیف‌ها براساس طبقه‌بندی امور، فصول و برنامه قابلیت درج دارند. نتایج به‌دست آمده از این بررسی که در جدول ۳ نشان داده شده است، حاکی از این است که از ۱۶۹ ردیف متفرقه، تعداد ۱۱۳ ردیف متفرقه به شرح جدول ۳ یا قابلیت برنامه‌ای شدن طبق برنامه‌های مندرج در لایحه بودجه را دارند، یا امکان قرار گرفتن به‌عنوان یک ردیف مستقل ذیل دستگاه‌های اجرایی ذیربط را دارند.

شایان ذکر است یکی از دلایل اصلی دولت در درج برخی از اعتبارات در ردیف‌های متفرقه به‌رغم مشخص بودن دستگاه اجرایی آن، جلوگیری از صرف آن اعتبارات در امور جاری دیگری (از جمله حقوق و دستمزد و پرداخت‌های ضروری جاری) به‌غیر از امر ذکر شده در ردیف اعتباری بوده است. همچنین دولت مایل نبوده است این اعتبارات مشمول احکام جابجایی اعتبارات مندرج در قانون بودجه و ماده (۷۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت شود. از این‌رو، برای جلوگیری از این امر پیشنهاد می‌شود در ذیل دستگاه اجرایی ردیف جداگانه و مستقلی ایجاد کرد و از ادغام آن با ردیف‌های برنامه‌ای دستگاه خودداری گردد، تا بدین ترتیب از صرف اعتبارات آن در سایر برنامه‌های دستگاه خودداری شود.

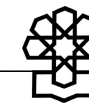
جدول ۳. هزینه‌های متفرقه لایحه سال ۱۳۸۹ که قابلیت برنامه‌ای شدن دارند

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۵۱۰۰۰۰	اعتبارات خاص و پیش‌بینی نشده	۴۰۰	—	—	—	—
۶	امور توسعه روستایی	۴۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	ساماندهی نواحی خاص	
۵۲۰۰۰۰	اعتبارات یارانه‌ها	۱۹۴،۱۲۱	—	—	—	—
۱	یارانه کالاهای اساسی	۴۴،۶۳۲	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۲	یارانه نهاده‌ها و عوامل تولید کشاورزی، خوراک دام و اصلاح نژاد دام روستایی	۸،۵۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۳	پرداخت ضرر و زیان خریدهای تضمینی	۱،۰۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۴	تفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده کالاها و خدمات - بند «ج» ماده (۳۹) قانون برنامه چهارم توسعه	۲،۵۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۶	تنظیم بازار (از جمله مواد پروتئینی)	۵۰۰	اقتصادی	بازرگانی و تعاون	تنظیم بازار داخلی	وزارت بازرگانی
۷	ایفای تعهدات خاص کالاهای اساسی دستگاه‌های اجرایی نقدی	۴،۰۰۸	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۸	یارانه دارو و شیر خشک و داروهای بهداشتی، متابولیک و اورژانسی	۳،۷۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۹	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت خرید تضمینی آب از بخش خصوصی	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۱۰	حمایت از بیماران خاص، صعب‌العلاج، سرطانی و کمک به تأمین هزینه بیمارانی که دچار هزینه‌های تحمل‌ناپذیر هستند و دیه بیماران هموفیلی	۶۰۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	برنامه بیماری‌های خاص	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۱۱	طرح‌های تکمیلی مطالعات حمل‌ونقل و ترافیکی و توسعه بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها موضوع جدول ۱۵	۱،۱۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	حمل‌ونقل شهری و روستایی	
۱۲	یارانه نصب انشعاب‌های جدید برق	۶۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۱۳	کمک بلاعوض، یارانه، سود و کارمزد تسهیلات و وجوه اداره شده برای مسکن مهر	۴،۵۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	مسکن	
۱۴	کمک به اجرای طرح‌های هادی روستایی (علاوه‌بر اعتبارات استانی در این خصوص)	۱،۸۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	ساماندهی نواحی خاص	
۱۵	یارانه مسکن فرهنگیان	۶۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۱۶	زیرساخت مسکن مهر - سهم دولت	۱،۰۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	مسکن	
۱۷	کمک بلاعوض، یارانه سود و کارمزد تسهیلات و وجوه اداره شده برای مسکن روستایی	۵۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	مسکن	
۱۸	اعطای جایزه صادراتی	۱،۱۲۰	اقتصادی	بازرگانی و تعاون	توسعه صادرات غیرنفتی	
۱۹	یارانه سود و کارمزد خرید تضمینی محصولات کشاورزی و کالاهای اساسی	۲،۰۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۲۰	یارانه شیر و نان غنی شده دانش‌آموزان، مواد غذایی مدارس شبانه‌روزی مراکز تربیت معلم و آموزش‌سکده فنی و حرفه‌ای	۲،۸۶۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	وزارت آموزش و پرورش
۲۱	زیرساخت مسکن مهر - سهم وزارت نیرو	۵۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	مسکن	وزارت نیرو

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۲۲	اعتبار موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها (درآمد - هزینه) - موضوع ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	۸۰,۰۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۲۳	یارانه حامل‌های انرژی - یارانه برق	۳۲,۴۴۱	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه‌های اجتماعی	
۵۳۰۰۰	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه	۱۴۸۱۵	—	—	—	—
۱	هزینه‌های خاص آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موضوع تبصره «۷۵» قانون بودجه سال ۱۳۶۲ و ماده (۱۷) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۲۳۵				سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
۲	وزارت صنایع و معادن - اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری از معادن و فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی و بهره‌وری کارکنان	۷۱۰	اقتصادی	صنعت و معدن	اکتشاف و راه‌اندازی معادن	وزارت صنایع و معادن
۵	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - اعتبار موضوع مازاد درآمد استان‌ها - توزیع در مناطق سه‌ماهه	۵,۰۰۰				معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور
۸	وزارت بازرگانی - هزینه‌های تهیه و توزیع کالا برگ	۳۷	اقتصادی	بازرگانی و تعاون	تنظیم بازار داخلی	وزارت بازرگانی
۱۱	شرکت‌های سهامی آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان	۱۰۰				شرکت‌های سهامی آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان
۱۳	وزارت جهاد کشاورزی - سرمایه اولیه صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی	۲۴۰				وزارت جهاد کشاورزی
۱۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - حقوق و عوارض گمرکی (جمع - خرجی) شامل واردات هیئت امنای ارزی	۳۰۰				وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

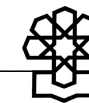
ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۱۶	وزارت مسکن و شهرسازی - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - حساب ۱۰۰ حضرت امام خمینی (ره) تأمین مسکن محرومین سراسر کشور	۱۴۳	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	مسکن	وزارت مسکن و شهرسازی - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۱۷	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - تأمین آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی	۱۲۳	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	گسترش خدمات موزه‌ای	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۱۸	وزارت راه و ترابری - سازمان راهداری و حمل‌ونقل - اجرای قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن	۷۰	اقتصادی	حمل و نقل	راهبری حمل‌ونقل راه‌آهن	وزارت راه و ترابری - سازمان راهداری و حمل‌ونقل
۱۹	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - بهبود مدیریت طیف امواج رادیویی	۳۰۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	ارتباطات رادیویی	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
۲۰	سازمان ثبت احوال کشور - هزینه صدور کارت ملی المثنی	۹۰	عمومی	خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه‌ریزی	شناسایی ایرانیان	سازمان ثبت احوال کشور
۲۲	پژوهشکده مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی - خدمات پژوهشی، صنعتی	۲۰	اقتصادی	صنعت و معدن	پژوهش‌های کاربردی	پژوهشکده مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی
۲۳	سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور - خدمات کارشناسی	۵				سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور
۲۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - انسیتو پاستور - هزینه تولید واکسن و سرم	۲۲۵	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	کاهش مخاطرات عوامل تهدیدکننده سلامت	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - انسیتو پاستور

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۲۵	وزارت راه و ترابری - سازمان هواپیمایی کشوری - هزینه‌های نگهداری و تعمیرات هواپیماهای آزمایش استاندارد پرواز و بالا بردن ضریب ایمنی پرواز	۱۷	اقتصادی	حمل و نقل	راهبری حمل و نقل هوایی	وزارت راه و ترابری - سازمان هواپیمایی کشوری
۲۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - سازمان فضایی ایران - هزینه فعالیت‌های فضایی	۲۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	توسعه فناوری و کاربردهای فضایی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - سازمان فضایی ایران
۲۷	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - ارتقای کیفیت خدمات‌رسانی نیروی انتظامی و حمل و نقل عمومی - موضوع ۱۰ درصد حق بیمه شخص ثالث	۹۰۰				نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
۲۹	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - مشروط به افزایش درآمد خدمات ثبتی مازاد بر دو هزار و یکصد میلیارد ریال	۳۰۰				سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۳۰	وزارت کار و امور اجتماعی - موضوع ماده (۱۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۲۵۰				وزارت کار و امور اجتماعی
۳۱	وزارت صنایع - مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - کنترل بازار و نظارت بر اجرای استانداردها	۳۱۰	اقتصادی	صنعت و معدن	نظارت بر اجرای استاندارد	وزارت صنایع - مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
۳۲	وزارت جهاد کشاورزی - اعتبار موضوع ماده (۴) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی و هزینه‌های دادرسی قانون فوق‌الذکر	۵۵				وزارت جهاد کشاورزی
۳۳	شرکت پست جمهوری اسلامی ایران - هزینه‌های توسعه زیرساخت‌های مرتبط	۸۷۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	ساخت‌ها و تجهیزات	شرکت پست جمهوری اسلامی ایران

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۳۴	مرکز تحقیقات مخابرات ایران - فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباط و فناوری اطلاعات	۶۷۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	مرکز تحقیقات مخابرات ایران
۳۵	سازمان فضایی ایران - توسعه فناوری و کاربردهای فضایی	۱،۱۴۵	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	توسعه فناوری و کاربردهای فضایی	سازمان فضایی ایران
۳۶	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - مدیریت طیف فرکانس و تنظیم مقررات ارتباطات و فناوری اطلاعات	۳۶۷	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
۳۷	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت - توسعه زیرساخت‌های ارتباطاتی و فناوری اطلاعات	۳۰۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت
۳۸	شرکت سهامی فناوری اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی درخصوص فناوری اطلاعات	۳۶۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	شرکت سهامی فناوری اطلاعات
۳۹	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - اعتبار موضوع افزایش عوارض شماره‌گذاری خودروهای وارداتی که اولین بار شماره‌گذاری می‌شوند	۱،۶۵۰				نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
۴۱	سازمان انرژی اتمی - خدمات پرتونگاری	۴	اقتصادی	انرژی	تولید خدمات هسته‌ای	سازمان انرژی اتمی
۴۲	وزارت جهاد کشاورزی - اعتبار موضوع واگذاری اراضی شیپ‌دار	۳۵	اقتصادی	کشاورزی و منابع طبیعی	ساماندهی اراضی کشاورزی	وزارت جهاد کشاورزی
۴۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - هزینه خدمات عمومی اجباری روستایی	۱،۰۰۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور مخابرات	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۴۵	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - هزینه امور حاکمیتی در بخش فناوری اطلاعات	۱،۱۳۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۴۷	احداث موج‌شکن در سواحل جنوب	۸۰۰	اقتصادی	منابع آب	مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۵۰	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع تعویض سند های مالکیت برای اجرای نوین	۲۰۰	عمومی	امور قضایی	ثبت اسناد رسمی	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۵۹	وزارت دفاع و پشتیبانی نیرو های مسلح - حقوق و عوارض گمرکی (جمعی و خرجی)	۱۲۰				وزارت دفاع و پشتیبانی نیرو های مسلح
۶۰	شرکت خدمات هوایی پست (پیام) هزینه تولید و زیرساخت	۱۵۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	ساختمان ها و تجهیزات	شرکت خدمات هوایی پست (پیام)
۶۲	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - اعتبار موضوع ورودیه موزه ها	۱۱۰				وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۶۳	سازمان اسناد و کتابخانه ملی - اعتبار موضوع فروش ساختمان	۱۴	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	توسعه ساختمان های دولتی و عمومی	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۶۴	دادستانی ویژه روحانیت - اعتبار موضوع فروش ساختمان	۷۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	توسعه ساختمان های دولتی و عمومی	دادستانی ویژه روحانیت
۶۵	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - موضوع فروش ساختمان	۱۵۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	توسعه ساختمان های دولتی و عمومی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶۶	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - تأیید صلاحیت آزمایشگاه ها، مؤسسات و شرکت های بازرسی	۵	اقتصادی	صنعت و معدن	نظارت بر اجرای استاندارد	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
۶۷	یارانه دارو های بیماری های صعب العالج	۱۰،۰۰۰	اجتماعی و فرهنگی	رفاه و تأمین اجتماعی	یارانه های اجتماعی	
۷۰	وزارت امور اقتصادی و دارایی - صندوق تأمین خسارات بدنی (بیمه مرکزی ایران) موضوع بندهای «ه» و «و» ماده (۱۱) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری	۱۵۰				وزارت امور اقتصادی و دارایی

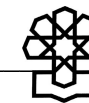
ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۷۱	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - موضوع فروش ساختمان	۱۵۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	توسعه ساختمان‌های دولتی و عمومی	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
۷۲	وزارت نیرو - اعتبارات موضوع تبصره «۸» قانون برق	۲۰				وزارت نیرو
۵۴۰۰۰۰	اعتبارات نهادهای خاص	۹۶۹				
۳	کمک به بازسازی افغانستان	۳۳۰	عمومی	اداره امور عمومی	کمک‌های توسعه‌ای به کشورهای هدف	وزارت امور خارجه
۴	کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی - موضوع جدول ۱۸	۶۳۹	عمومی	اداره امور عمومی	کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی	
۵۵۰۰۰۰	اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)	۵۱۸۳۳				
۲	برگزاری انتخابات	۶۳۰	عمومی	اداره امور عمومی	برگزاری انتخابات	وزارت کشور
۵	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - زمینه‌سازی جهت تحرک بخشیدن به اقتصاد مناطق کمتر توسعه‌یافته و حاشیه‌ای و تقویت پیوند با اقتصاد ملی - توازن منطقه‌ای (زیرساخت‌ها)	۲,۰۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	ساماندهی نواحی خاص	
۶	خرید دستگاه‌های همودیالیز	۲۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	ساختمان و تجهیزات	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۷	کمک به آماده‌سازی و شرکت در شانزدهمین دوره بازی‌های آسیایی	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	تربیت بدنی	احداث، تأمین و نگهداری اماکن و فضاهای ورزشی	
۱۱	کمک به تکمیل و تجهیز مصلی‌های شهرها	۵۵۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۱۲	اعتبار مربوط به تأمین تجهیزات مورد نیاز برای ۶۰۰۰۰ تخت بیمارستان‌ها در کشور	۵۰۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	ساختمان و تجهیزات	
۱۳	اعتبار پرداخت عملکردی بیمارستان‌های منتخب	۵۰۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	ساختمان و تجهیزات	
۱۴	سازمان انتقال خون ایران - تأمین کیسه خون و تجهیزات پزشکی و آزمایشگاه‌های مورد نیاز انتقال خون	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	ساختمان و تجهیزات	سازمان انتقال خون ایران
۱۵	طرح‌های مطالعاتی و اجرای حمل‌ونقل موضوع جدول ۱۲	۳,۴۹۵	اقتصادی	حمل و نقل	حمل‌ونقل جاده‌ای	
۱۶	بنیاد شهید و امور ایثارگران - ساماندهی گلزار شهدا	۲۲۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۱۷	بنیاد شهید و امور ایثارگران - مراکز فرهنگی، ورزشی و توانبخشی	۳۶۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۱۹	وزارت اطلاعات - انسداد مرزها	۱۰۰	دفاعی و امنیتی	نظم و امنیت عمومی	کنترل و تأمین امنیت مرزها	وزارت اطلاعات
۲۰	بازسازی بقاع متبرکه	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	
۲۱	تأمین و احداث زیرساخت‌های آب و برق و گاز و مخابرات تا ورودی شهرک‌ها و نواحی صنعتی - یک‌سوم سهم دولت	۵۰۰	اقتصادی	صنعت و معدن	زیرساخت‌های صنعتی و معدنی	
۲۳	کمک به احداث خانه فرهنگ ایرانیان خارج از کشور	۳۰۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۲۴	کمک به فعالیت‌های فرهنگی مناطق مرزی	۱۵۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	حمایت از آموزش‌های دینی، فرهنگی و هنری	
۲۵	تولید فیلم‌های فاخر	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	حمایت و گسترش سینمای ملی	
۲۶	اعتبارات خاص آب‌بندان‌ها و کانال‌های آبیاری مربوط به آب‌بندان‌ها	۲۰۰	اقتصادی	منابع آب	بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	
۲۷	کمک به احداث، تکمیل و تجهیز مساجد با اولویت روستاها	۴۰۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	
۲۸	مهار آب‌های مرزی	۵,۰۰۰	اقتصادی	منابع آب	توسعه منابع آب در حوزه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک	
۲۹	تأمین آب آشامیدنی روستاها	۱,۰۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	راهبری آب روستایی	
۳۰	آبرسانی لوله‌ای به مزارع از رودخانه‌ها و مرداب‌ها و قنوات	۳۰۰	اقتصادی	منابع آب	تأمین و عرضه آب	
۳۴	بیابان‌زدایی	۵۰	اقتصادی	کشاورزی و منابع طبیعی	مقابله با بیابان‌زدایی و تثبیت شن‌های روان	
۳۵	پیشگیری از آنفولانزای حاد پرندگان	۵۰	اجتماعی و فرهنگی	بهداشت و سلامت	پیشگیری و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۳۷	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - زمینه‌سازی جهت تحرک بخشیدن به اقتصاد مناطق کمتر توسعه‌یافته و حاشیه‌ای و تقویت پیوند با اقتصاد (ملی - توازن منطقه‌ای) کمک‌های فنی و اعتباری	۲,۰۰۰	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	ساماندهی نواحی خاص	
۳۸	ارتباطات فیبر نوری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	۳۰۰	اقتصادی	ارتباطات و فناوری اطلاعات	راهبری امور فناوری اطلاعات	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
۳۹	سازمان انرژی اتمی - مطالبات کارکنان بابت فوق‌العاده کار با اشعه	۴۰				سازمان انرژی اتمی
۴۰	صدور کارت ملی هوشمند و آرشیو الکترونیک اسناد سجلی	۱۵۰	عمومی	خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه‌ریزی	شناسایی ایرانیان	سازمان ثبت احوال کشور
۴۱	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی - تأمین و تجهیز کلیه مبادی ورودی و خروج مسافران به تجهیزات گذرنامه بیومتریک (یک نوبت)	۱۵۰				نیروی انتظامی جمهوری اسلامی
۴۲	وزارت اطلاعات - هزینه تولید گذرنامه بیومتریک	۲۱۰				وزارت اطلاعات
۴۳	ایجاد زمینه‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی - کمک	۲۰	عمومی	خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه‌ریزی	تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۴۴	طرح‌های مطالعه و احداث قطارهای شهری و حومه‌ای در کلان‌شهرها موضوع جدول ۱۳	۱۱,۸۵۸	اقتصادی	مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	حمل و نقل شهری و روستایی	
۴۵	وزارت اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیت و امنیتی فناوری اطلاعات	۱۳۰				وزارت اطلاعات
۴۶	تأمین سهم ریالی تسهیلات مالی خارجی طرح‌های وزارت نیرو	۵۰۰				وزارت نیرو
۴۸	ایجاد بسترهای تسهیل تجارت الکترونیکی کشور (پنج پروژه)	۱۰۰	اقتصادی	بازرگانی و تعاون	تجارت الکترونیکی	

ردیف	عنوان	اعتبار	امور	فصل	برنامه	دستگاه
۵۰	طرح‌های توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (موضوع جدول ۱۶)	۳,۲۵۰	اقتصادی	حمل‌ونقل، مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری	حمل‌ونقل جاده‌ای، حمل‌ونقل شهری و روستایی	
۵۲	اعتبارات مربوط به طرح‌های مطالعاتی و اجرایی آب و کشاورزی (موضوع جدول ۲۰)	۵۰۰	اقتصادی	منابع آب	تأمین و عرضه آب	
۵۴	کمک به تکمیل زیربناهای طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی	۱۲۰	اقتصادی	کشاورزی و منابع طبیعی	راهبری افزایش تولید محصولات زراعی	
۵۶	تأمین تجهیزات گرمایشی و سرمایشی استاندارد مدارس	۲۰۰	اجتماعی و فرهنگی	آموزش	ساختمان و تجهیزات	وزارت آموزش و پرورش
۵۸	اعتبارات خاص ارتقای شاخص‌های فرهنگی کشور موضوع جدول ۱۴	۱۵,۰۰۰	اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری		
۵۹	کمک‌های فنی و اعتباری پروژه‌های فناوری نوین	۸۰	عمومی	توسعه علوم و فناوری	حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	
۶۰	حمایت از مخترعان و نوآوران	۱۰۰	عمومی	توسعه علوم و فناوری	حمایت از مراکز علمی و فناوری	
	جمع کل	۲۶۲,۱۳۸	-	-	-	-

۴. اشکالات قانونی برخی از هزینه‌های متفرقه

۱. حسب ماده (۵۵) قانون محاسبات عمومی، اعتباری که تحت عنوان «پیش‌بینی نشده» در قانون بودجه کل کشور منظور می‌شود، بنا به پیشنهاد وزرای ذیربط و تأیید وزارت برنامه و بودجه و تصویب هیئت وزیران با رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت قابل مصرف می‌باشد و هیئت وزیران مجاز است در مورد دستگاه‌های اجرایی که دارای مقررات قانونی خاص می‌باشند اجازه دهد که اعتبار واکذاری از محل اعتبارات موضوع این ماده طبق مقررات قانونی خاص دستگاه مربوط مصرف شود. با توجه به ماده مورد اشاره علی‌الاصول ردیف‌های ۱ و ۲ ذیل ردیف ۵۱۰۰۰۰ لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کافی بوده و ردیف ۳ موضوعیت ندارد، زیرا ارقام هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای آن از جنس ردیف‌های ۱ و ۲ است و با توجه به متن ماده (۵۵) ضرورتی ندارد که با توجه به مصوبه دولت، مجدداً از طریق نهاد ریاست‌جمهوری توزیع شود. ضمناً با توجه به متن ماده مزبور اعتبارات برای موارد پیش‌بینی نشده باید به دستگاه اجرایی داده شود، به این دلیل است که نحوه مصرف آن نیز در قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت تعیین شده، از این نظر اعتبارات ردیف‌های ۴ و ۵ نیز موضوعیت ندارد و اگر مربوط به دستگاه‌های اجرایی است صرفه نظر از اینکه چه مقام و مرجعی آنها را تعهد کرده باشد، باید منطبق بر قانون تأمین اعتبار شود.

علاوه بر آن، در متن ماده (۵۵) اشاره‌ای به واژه «کمک» نشده است. همچنین، طبق ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور^۱ کلمه «کمک» صرفاً به اعتبارات جاری (هزینه) تسری دارد و از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نمی‌توان «کمک» نمود. از این نظر این واژه می‌باید از مقابل این ردیف‌ها حذف شود.

۲. اعتبار ردیف‌های ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۲۱ ذیل ردیف ۵۲۰۰۰۰ اعتبارات یارانه‌ها، نخست آنکه، ارتباطی به یارانه ندارد؛ دوم اینکه، مغایر ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور است، چون از محل اعتبار طرح عمرانی نمی‌توان کمک پرداخت نمود؛ سوم آنکه، مجوز قانونی اعطای بسیاری از آنها محل تردید است (از جمله زیرساخت مسکن مهر - سهم دولت و سهم وزارت نیرو ردیف‌های ۱۶ و ۲۱).

۱. هزینه‌های پیش‌بینی نشده - کمک.

۲. هزینه‌های پیش‌بینی نشده سرمایه‌ای - کمک.

۳. نهاد ریاست‌جمهوری - هزینه‌های ضروری دستگاه‌های اجرایی.

۴. اعتبار طرح‌های مربوط به تعهدات سفرهای مقام معظم رهبری - کمک.

۵. اعتبار طرح‌های مربوط به سفرهای رئیس‌جمهور - کمک.

۶. ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور: «عناوین کمک مندرج در بودجه کل کشور منحصراً ناظر بر اعتبارات جاری است».

۳. بند «۵» کمک بلاعوض، یارانه سود و کارمزد ذیل ردیف ۵۲۰۰۰۰ اعتبارات یارانه‌ها مغایرت با ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی کشور دارد، زیرا از محل اعتبارات عمرانی نمی‌توان کمک پرداخت کرد.

۴. به نظر می‌رسد ردیف‌های ۱۳، ۱۶ و ۲۱ از نظر ماهیت تفاوت چندانی با هم ندارند، ضمن اینکه اعتبارات مربوط به مسکن مهر را می‌توان در قالب برنامه مسکن از فصل مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری در امور اقتصادی طبقه‌بندی کرد.

۵. ردیف ۴۰^۱ چون ماهیت کمک هزینه دارد و از این نظر اعتبارات هزینه‌ای است، لذا در نظر گرفتن اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای آن مغایرت با ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی است. ضمن اینکه قانون پرداخت برای آن وجود ندارد.

۶. ردیف‌های ۵۱ و ۵۲ ذیل ردیف ۵۳۰۰۰۰ اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه و ردیف ۲۲ ذیل ردیف ۵۵۰۰۰۰ اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت) از نظر ماهیتی یکسان و مغایر فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری هستند.

۷. بندهای «۱»^۲ «۸»^۳ ذیل ردیف ۵۴۰۰۰۰ اعتبارات نهادهای خاص از نظر قانونی مبهم و از نظر مالی و محاسباتی دارای اشکال هستند. این ردیف‌ها ضمن اینکه فاقد مجوز قانونی هستند، مشخص نکرده‌اند که این بدهی‌ها ناشی از چیست و مربوط به چه دستگاه‌هایی است و چرا دستگاه‌های اجرایی موضوع این ردیف‌ها از اعتبارات دستگاه خود بدهی‌شان را پرداخت نکرده‌اند؟

۸. بند «۱۱»^۴ ذیل ردیف ۵۵۰۰۰۰ اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت) چون ماهیت کمک هزینه دارد و از این نظر اعتبارات هزینه‌ای است، لذا در نظر گرفتن اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای آن مغایرت با ماده (۶۷) قانون محاسبات عمومی است. ضمن اینکه قانون پرداخت برای آن وجود ندارد. همچنین باید به طرح‌های مشخص برنامه‌ای طبقه‌بندی شود.

۹. در پایان جدول شماره ۹ (اعتبار ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۸۹) صفحه ۱۰۳ عبارت: «اعتبارات مندرج در این جدول، توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور توزیع و ابلاغ اعتبار می‌شود و پس از مبادله موافقتنامه هزینه می‌شود» درج شده است. منظور این عبارت اعتبارات جدول شماره (۹) است که جمع آن ۳۱۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد. در واقع مجلس اختیار این اعتبارات را، غیر از مواردی که در بندهای ماده واحده (بند «۲») اجزای ب، ج، د و ه و بند «۷» جزء ج) مجوز داده است، که بیش از ۲۶ درصد مصارف بودجه عمومی دولت می‌باشد را به

۱. مجلس شورای اسلامی - تأمین مسکن نمایندگان.

۲. مطالبات آستان قدس رضوی از دستگاه‌های اجرایی.

۳. مطالبات آستان حضرت معصومه (س) از دستگاه‌های اجرایی.

۴. کمک به تکمیل و تجهیز مصلی‌های شهرها.

معاونت رئیس جمهور تفویض می‌نماید. چون نوع پرداخت را مجلس باید تعیین نماید، بنابراین این حکم مغایرت آشکار با اصل پنجاه و سوم قانون اساسی و اصول بودجه‌ریزی دارد.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۸۴.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۸۳.
۳. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، بودجه‌ریزی در ایران (مسائل و چالش‌ها)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، سال ۱۳۸۱.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۰۱۳۹

عنوان گزارش: لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور ۳۶. ردیف‌های متفرقه

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین‌کنندگان: حسین ورمزیار، محمدتقی فیاضی

ناظر علمی: محمد قاسمی

اظهار نظرکنندگان: عباس محسنی، ناهید حکیم شوشتری، بیژن رحیمی‌دانش

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: ———

ویراستار ادبی: ———

واژه‌های کلیدی:

ردیف‌های متفرقه (متمرکز)

تاریخ انتشار: ۱۳۸۸/۱۱/۲۱